

BAXTLI OILA BO‘LISH SIRLARI**Toshmurodova Gulnora Mengnimurot qizi***Sirdaryo viloyati Oqoltin tumani "Inson"**ijtimoiy xizmatlar markazi psixologi*

Annotatsiya: Oila – bu inson hayotidagi eng muhim va eng qadrlil boyliklardan biridir. Har bir inson o‘zini baxtli his qilishni, mehr va tushunishga to‘la oilada yashashni orzu qiladi. Ammo baxtli oila o‘z-o‘zidan shakllanmaydi. Uni qurish, saqlash va mustahkamlash insonning doimiy sa’y-harakati, mehr-muhabbati va aql-idroki talab etadi. Ushbu maqolada baxtli oila tushunchasi, uning asosiy tamoyillari va baxtli oilani shakllantirish sirlari haqida so‘z yuritamiz.

Kalit so‘zlar: Oila, jamiyat, mehr, muhabbat, ishonch, sadoqat, baxt.

Oila – inson hayotining eng muhim ijtimoiy institutlaridan biri bo‘lib, u shaxsning shakllanishi, jamiyat taraqqiyoti va ijtimoiy barqarorlikning asosiy omillaridan biridir. Oilaning jamiyatdagi o‘rni haqida turli fanlar – sotsiologiya, psixologiya, pedagogika va huquqshunoslik nuqtayi nazaridan tadqiqotlar olib borilgan. Baxtli oila tushunchasi esa insonning ruhiy, hissiy va moddiy ehtiyojlari qondirilgan, oila a‘zolari o‘zlarini xavfsiz, qadrlangan va hurmat qilingan deb bilgan holda yashaydigan muhit sifatida tushuniladi. Ushbu maqolada oila va baxtli oilaning ilmiy-nazariy asoslari, uning ijtimoiy, iqtisodiy, pedagogik va psixologik jihatlari tahlil qilinadi.

Oila – jamiyatning eng muhim poydevorlaridan biri bo‘lib, uning mustahkamligi va farovonligi bevosita jamiyat taraqqiyotiga bog‘liq. Baxtli oila – bu sevgi, ishonch, hurmat, iqtisodiy barqarorlik va sog‘lom muloqotga asoslangan ijtimoiy muhitdir. Oila va jamiyat o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqlikni tushunish va uni mustahkamlash nafaqat oilaviy, balki jamiyatning umumiy taraqqiyoti uchun ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Har bir insonning yuragida baxtli oila qurish orzusi yashaydi. Chunki oila – bu shunchaki qon-qarindoshlik aloqalarining yig‘indisi emas, balki sevgi, ishonch, hurmat va sadoqatdan yaralgan muqaddas qo‘rg‘ondir. Baxtli oilada quyosh ham boshqacha nur sochadi, muhit iliq va samimiy bo‘ladi, hayot esa yanada mazmun kasb etadi. Bunday oilani qurish esa har bir insonning o‘z qo‘lida!

Baxtli oila – bu ikki insonning faqat nikoh orqali bog‘lanishi emas, balki hayotning har bir burilishida yonma-yon yurib, bir-birini tushuna olishi, qo‘llab-quvvatlashi va birga ulg‘ayishidir. Oilada muammolar bo‘lishi tabiiy, lekin baxtli oila – muammolarni birgalikda

yengadigan, dardni bo‘lishib engillik topadigan, quvonchlarni esa yanada ulug‘laydigan jamoa demakdir.

Oila – bu shinam uy emas, balki qalblardagi iliqlikdir. Moliyaviy farovonlik oilani mustahkamlashi mumkin, lekin uning asosiy tayanchi – mehr va tushunishdir. Hayotda qancha ko‘tarilish va tushkunlik bo‘lsa ham, inson o‘z oilasidan madad topa olsa, eng katta baxt ham shunda.

Baxtli oila – bu nafaqat bir tom ostida yashaydigan odamlar jamoasi, balki bir-birini tushunadigan, qo‘llab-quvvatlaydigan va mehr-muhabbat bilan birlashgan insonlar guruhi. U yerda ishonch, o‘zaro hurmat, birdamlik va quvonch ustun turadi. Ilmiy yondashuvlarga ko‘ra, baxtli oila quyidagi mezonlarga ega bo‘ladi:

1. O‘zaro hurmat va ishonch – Har bir oila a‘zosi bir-birining fikrini qadrlaydi va hurmat qiladi.

2. Hissiy yaqinlik – Mehr-muhabbat, do‘stona munosabat va psixologik barqarorlik mavjud bo‘ladi.

3. Sog‘lom mulohazalar – Har qanday muammoni ochiq va samimiy gaplashib hal qilish.

4. Iqtisodiy mustaqillik – Moliyaviy barqarorlik, rejalashtirish va to‘g‘ri boshqarish.

5. Bolalar tarbiyasi – Ota-onaning farzandlariga mehr bilan e‘tibor berishi, ularni har tomonlama rivojlantirishga intilishi.

6. Hamjihatlik va birdamlik – Oilaning har qanday vaziyatda bir-biriga suyanchiligi.

7. An‘analar va qadriyatlarning mavjudligi – Oila tarixini va an‘analarini hurmat qilish, oilaviy qadriyatlarni avloddan-avlodga yetkazish.

Baxtli oila qurish siri – bu mehr-muhabbat, hurmat, ishonch va bir-birini tushunishga asoslangan hayot tarzi. Oilaning baxtli bo‘lishi uchun uning barcha a‘zolari birdek harakat qilishi, o‘zaro munosabatlarni doimiy ravishda mustahkamlashi va bir-birini qo‘llab-quvvatlashi lozim. Baxtli oila hech qachon tasodifan shakllanmaydi. Uni yaratish va saqlash uchun quyidagi tamoyillarga rioya qilish zarur:

1. Oila a‘zolari bir-birini tushunishi va qabul qilishi

Oilada har bir inson o‘ziga xos xususiyatlarga ega. Ularning xatti-harakatlari, fe‘l-atvori yoki qiziqishlari turlicha bo‘lishi mumkin. Baxtli oilaning asosiy siri – bir-birini qanday bo‘lsa, shundayligicha qabul qilish va tushunishga harakat qilishdir.

2. Mulohazalar – baxt kaliti

Oilaviy nizolarning aksariyati tushunmovchilik natijasidir. Agar oila a‘zolari o‘z his-tuyg‘ulari va fikrlarini ochiq aytib bera olsalar, muammolar oson hal qilinadi. Eshitish va tushunish san‘atini o‘rganish oilani mustahkamlaydi.

3. Ishonch va hurmatni saqlash

Ishonch – oilaning mustahkam poydevoridir. Agar oila a’zolari bir-biriga ishonch bildirmasa, munosabatlar zaiflashadi. Xiyonat, yolg‘on yoki aldov oilaviy rishtalarni buzadi. Har bir inson o‘z oilasida hurmatga sazovor ekanligini his qilishi kerak.

4. Birgalikda vaqt o‘tkazish

Baxtli oilalar vaqtni birga o‘tkazishga katta e’tibor berishadi. Bu birgalikda sayohat qilish, stol atrofida suhbat qurish yoki umumiy qiziqishlar bilan shug‘ullanish bo‘lishi mumkin. Muhimi – oilaning birdamligini saqlash.

5. Konfliktlarni tinch yo‘l bilan hal qilish

Baxtli oilalar ham kelishmovchiliklardan xoli emas, lekin ular mojarolarni qanday hal qilishni bilishadi. Har qanday bahsda hissiyotlarni boshqarish va hamkorlikka intilish muhimdir.

6. Mehr-muhabbatni unutmaslik

Mehr-muhabbat – baxtli oilaning yuragi hisoblanadi. Oila a’zolariga yaxshi so‘zlar aytish, mehribonlik ko‘rsatish va ularni qadrlash oilaning barqarorligini ta’minlaydi.

7. Farzand tarbiyasida hamkorlik

Ota-ona farzand tarbiyasida bir-biriga ko‘mak berishi kerak. Ularning har biri o‘z hissasini qo‘shsa, bola ma’naviy va aqliy jihatdan to‘laqonli shakllanadi.

8. Oila an’analari va qadriyatlarini yaratish

Baxtli oilalar o‘ziga xos urf-odatlariga ega bo‘lishadi: hafta oxiri sayrga chiqish, oilaviy tadbirlarni o‘tkazish, bayramlarni birga nishonlash. Bu kabi an’analar oilaviy birlikni mustahkamlashga xizmat qiladi.

9. Moddiy barqarorlikni ta’minlash

Moliyaviy muammolar ko‘pincha oilaviy kelishmovchiliklarga sabab bo‘ladi. Shuning uchun byudjetni rejalashtirish, xarajatlarni to‘g‘ri taqsimlash va isrofgarchilikka yo‘l qo‘ymaslik muhimdir.

10. Bir-biringizni doimo qo‘llab-quvvatlash

Oilada har bir inson ba’zan og‘ir kunlarni boshidan kechirishi mumkin. Ana shunday paytlarda oila a’zolarining yordami va qo‘llab-quvvatlashi juda muhimdir. Baxtli oila – bu hayotning sinovlarini birgalikda yengadigan jamoa.

Xulosa qilib aytish mumkinki, baxtli oila yaratish – bu san’at. U faqat sevgi, hurmat va ishonch asosida quriladi. Oila mustahkam bo‘lishi uchun barcha a’zolar o‘z hissasini qo‘shishi, mehr-muhabbat bilan yashashi va bir-birini qo‘llab-quvvatlashi kerak.

Baxtli oila – bu shunchaki yaxshi sharoit yoki moddiy farovonlik emas. U insonlarning bir-biriga bo‘lgan mehri, sadoqati va birdamligida namoyon bo‘ladi. Baxtli oila- ichki uyg‘unlik, hurmat va mehr-muhabbat ustiga qurilgan muhitdir. Baxtli oila tushunchasi har kim uchun turlicha bo‘lishi mumkin, lekin asosiy jihatlar-sevgi, ishonch, hurmat,

barqarorlik va qo‘llab – quvvatlash bo‘lib qoladi. Agar biz oilamizni qadrlasak, u haqida qayg‘ursak va unga mehr bersak, baxtli oila qurish nafaqat orzu, balki haqiqatga aylanadi. Unutmaslik lozimki, baxtli oila-bu taqdir emas, balki ongli ravishda yaratilgan baxt maskanidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdullayev, Sh. (2018). Oila mustahkamligi va uning psixologik asoslari. Toshkent: Fan nashriyoti.
2. Karimova, D. (2021). Oilaviy psixologiya asoslari. Toshkent: Universitet nashriyoti.
3. Baxtiyorov, U. (2022). Oila va ma'naviyat: Zamonaviy yondashuvlar. Toshkent: Yangi asr avlodi.
4. Uzoqov, B. (2020). Oila institutining ijtimoiy-ma'naviy asoslari. Toshkent: Ma'naviyat.
5. Мусурмонова, О., & Жамолдинова, О. (2010). Миллий истиқлол ғояси ва маънавият асослари фани ёшларнинг соғлом турмуш маданиятини ривожлантиришда муҳим омил. Халқ таълими.—Тошкент, (1), 4-11.
6. Musurmanova, A. (2018). Family reading as a factor of spiritual and moral development of the child The Way of Science. International scientific journal (ISSN 2311-2158), 1(47), 70-72.
7. Жамолдинова, О., & Нарбаева, Т. (2012). Ёшлар маънавиятини юксалтиришда ижтимоий лойиҳаларнинг аҳамияти. Ёшлар маънавияти ва соғлом турмуш тарзи. Илмий мақолалар тўплами. Тошкент: Зиё, 107-109.